

Turismi tänane seis
ja tulevik – kas reis
tundmatusse või
siiski mitte?!

Külli Kraner

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Turismi valdkonnajuht

Rainer Aavik

EASi ja Kredexi ühendasutus
Turismiosakonna juhataja

ETFL volikogule 30.11.2022

KREDEX

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Millest juttu tuleb?

- + Kes on kes Eestis turismi juhtimises
- + Turismi olukord 2022
- + Turismi tuleviku vaade
- + Turismistrateegia 2022-2025 ja elluviimise seis

Turismijuhtimine Eestis

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister [Kristjan Järvan](#)
Ettevõtlus- ja tarbimiskeskonna asekantsler [Sandra Särav](#)

+ turismi valdkonnajuht -> [Külli Kraner](#)

+ turisminõunik (õigusruum) -> [Kati Kikas](#)

+ turisminõunik (toetuspoliitika) -> [Ede Teinbas](#)

+ turisminõunik -> alates 1.01.2023

TURISMISTRATEEGIA 2022-2025

TURISMISEADUS

EAS ja Kredexi ühendasutuse turismiosakond:

+ turismijuht [Rainer Aavik](#)

+ strateegilise arenduse juht [Anneli Haabu](#)

+ turismiturunduse juht [Anneli Lepp](#)

TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET

+ ettevõtluse osakonna juhataja [Ulrika Paavle](#)

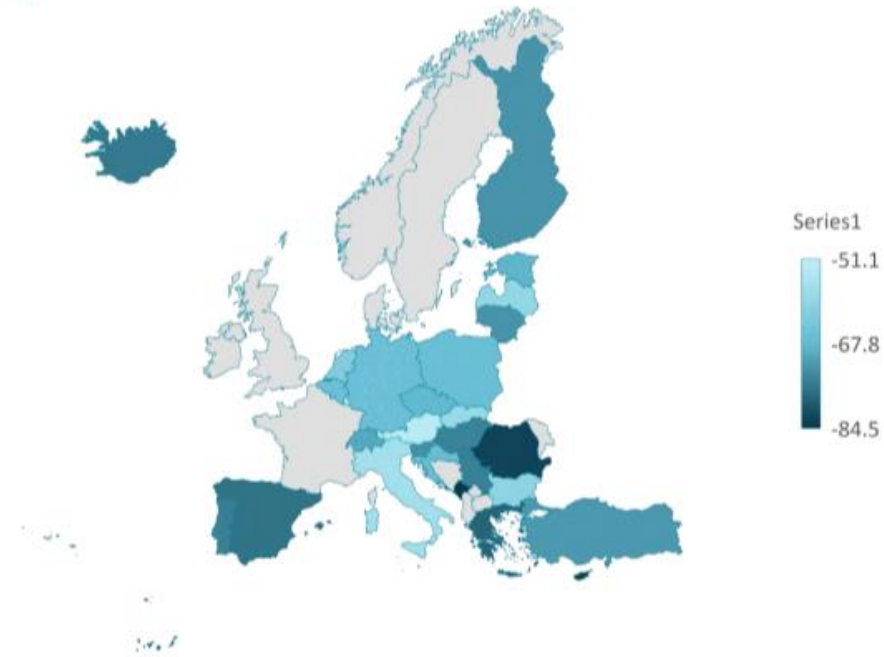
+ turismi valdkonnajuht [Merli Siitan](#)

Turism Euroopas

EUROPEAN TOURISM HAS RALLIED THIS SUMMER DESPITE COST-OF-LIVING PRESSURES

Visits and Overnights to Select Destinations

Source: TourMIS*, INSETE *date varies (Jan-Sep) by destination

Turismi taastumist mõjutavad tegurid

- + COVID-19 -> üldiselt turism pandeemiast kõikjal taastumas, maailm avab taas uksi, kuid riikide lõikes erisused
- + Julgeolekukriis -> iga halva uudise mõju eskaleerub, nt raketid Poola...
- + Energiakriis ja sisendhindade kasv -> samas vaid pool hinnatõusust on seotud energiaga; intressimäärad kasvavad kiirelt, sh intressimäär ja hinnatõus ei saa kaua erineda, majanduslik kindlustunne langeb 2023
- + Tööpuudus tõusuteel -> samas turismisektoris oskused COVID-19 ajal „laiali jooksnud“ ja uute töötajate leidmise probleem

Eesti turisminumbrid

- + Turismiteenuste eksport teenuste ekspordist 2022 I poolaasta lõpuks kokku 15% vs 2019. a 29%
- + Välisturistidelt selle aasta 9 kuuga majutusettevõtetes 2,2 mln ööd, 36% vähem 2019. a võrreldes
- + Siseturism jätkab kasvutrendi, võrreldes 2019. aastaga iga kuu ca +20%, kuigi 2021. a rekordeid ei ületata

Turismisektor tööandjana

+ Lisandväärtus turismis töötaja kohta 2022 II kvartalis 45% Eesti keskmisest vs 2019 II kv 58%:

- Turismiettevõtjad jätkuvalt olulised tööandjad, kuid kriisieelset taset ei ole saavutatud (2019. a töötas sektoris ca 30 000 inimest). Nii majutuses kui ka toitlustuses on 2022. a tööpakkumiste arv kasvanud rohkem kui üheski teises sektoris.
- Majutus-, toitlustus- ja konverentsiettevõtete käive kasvas 2022. a II kvartalis võrreldes 2019. a, reisteenuste ettevõtted jõudsid 2019. a tasemele, aga sisendhinnad, järgmised kriisid ...

Pikemaajalistest trendidest

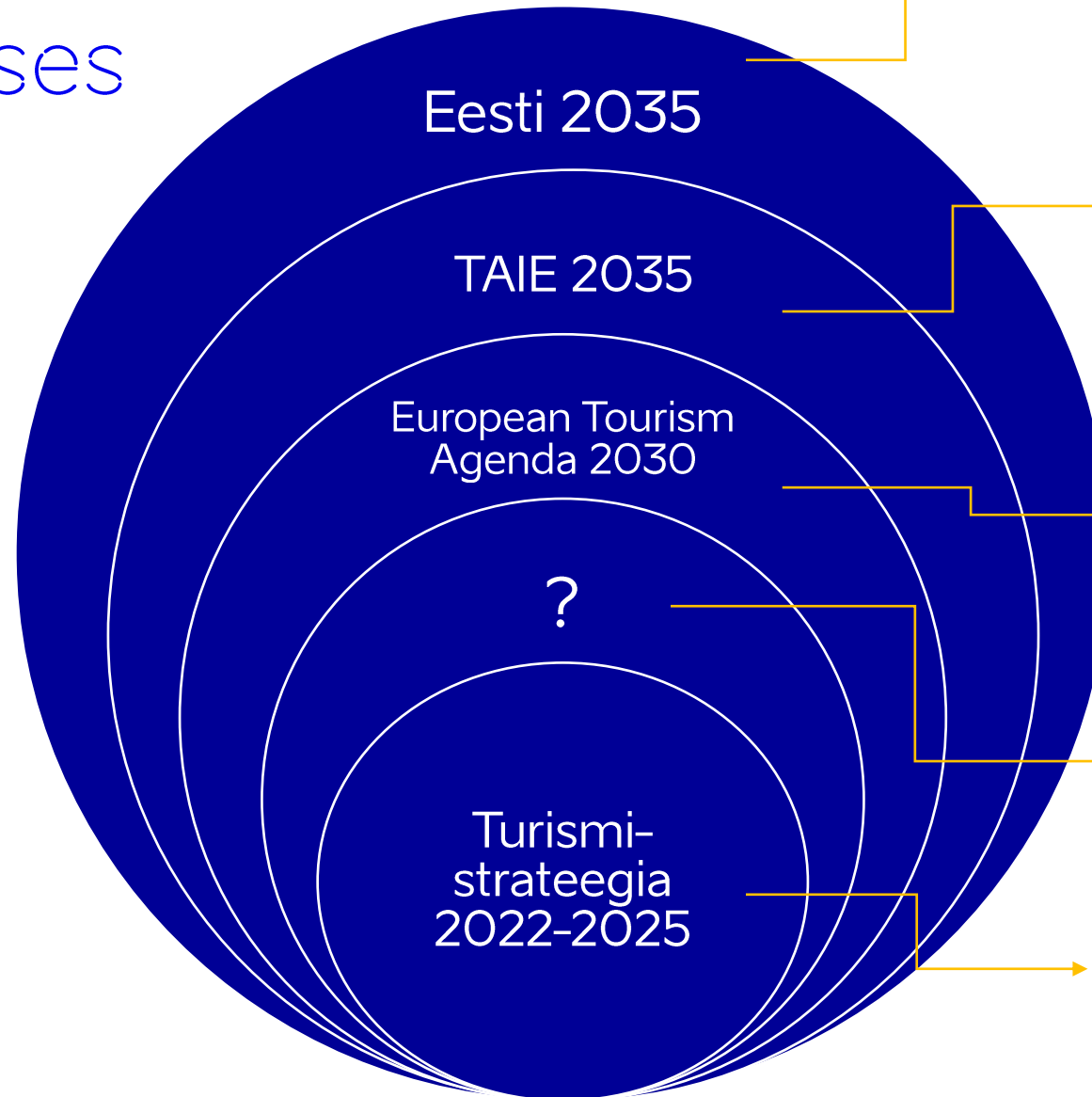
- + Inimesed tahavad reisida ja kogeda maailma
- + Tehnoloogia soodustab töötamist ja reisimist igas maailmanurgas
- + Inimesed tahavad võimalust ise valida, kuidas veedavad oma vaba aega
- + Kestlik turism on hügieeninõue:
 - Green Key ja Green Destination märgised kui kvaliteedimärk
 - Lennundus -> green in the air and smart on the ground

Vajame järjest enam:

- + Automatiseerimist, digitaliseerimist -> inimesed on endiselt vajalikud teenusepakkumises, kuid protsesse saab automatiseerida
- + Personaalset lähenemist -> luksus vs tehnoloogia; internet reisiplaneerijana
- + Võimalust privaatselt ja individuaalselt reisida -> SmartGuide, üleilmne digitaalne platvorm personaliseeritud turismiteenuste pakkumiseks
- + Robotiseerimist -> juba tekivad *concierge*-robotid, *delivery-service* robotid
- + Andmete juhtimist ja tehisintellekti

Aga mis täpselt ja kuidas ...

Kuidas paistab turism strateegilises vaates

Eesti 2035 -> turism mainitud riigivalitsemise osas läbi Eesti kui atraktiivse turismikoha tutvustamise

Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ja ettevõtluse strateegia 2021-2035 (TAIE 2035) -> turism panustab teenuste ekspordi kasvatamisse

European Tourism Agenda 2030 -> turismi kestlikkus on hügeeninõue

SIIN KÜSIMÄRK-> *Eesti turismi pikk vaade – Kas? Kuidas? Kui pikk? Kes?*

Fookuses konkurentsivõime taastamine

Turismistrateegia 2022-2025

it's about time

Visioon: Eesti turismisektor on 2025. aastal elujõuline ja kohanemisvõimeline

Koostamise eeldused: pandeemia kestab, kuid äritegevust ja piire ei suleta, äriturism taastub aeglasemalt; hübriidkonverentsid jäävad, kuid toimuvad ka füüsilised kohtumised; kestlik ja turvaline turismitoode on hügieeninõue.

Turismistrateegia 3 sammast

Toote- ja sihtkoha arendamine

- + Uuenduslike turismitoodete arendamine
- + Sihtkohtade arendamine
- + Innovatsiooni-, rohe- ja digipööre
- + Teadmiste ja oskuste arendamine
- + Ettevõtluskeskkonna arendus

Nõudluse taastamine (turundustegevused)

- + Nutikas andmepõhine turundus
- + Huvipõhiste segmentidele suunatud turundus
- + Äriturismi ja sündmuste turundus
- + Eristuv kultuuri-, toidu- ja loodusturismi turundus

Ühenduste tagamine

- + Rahvusvaheliste ühenduste tagamine
- + Tervikliku külastajateekonna arendus
- + Online-kättesaadavuse parandamine

Turismistrateegia 2022-2025 edenenemine

Mõõdik	2019 baas	2020	2021	2022 siht	2022 seis	2025 siht
Turismiteenuste eksport	2,07 mld	0,76 mld	0,59 mld	0,9 mld	0,7 mld	2,3 mld
Sise- ja välituristide ööbimiste arv kokku	7 mln	3,7 mln	4 mln	4,6 mln	3,3 mln	7,0 mln
Välituristide Eestis viibimise kestus	3,3 ööd	3,86 ööd	4,4 ööd	3,7 ööd	4,3	4 ööd
Väliskülastaja keskmised kulutused	255 eurot	255	255	274	N/A	331
Turismiettevõtete lisandväärtus töötaja kohta	17 700 eurot	12 460	14 968	17 476	N/A	25 000 eurot
Tallinna Lennujaama regulaarliinide arv aasta jooksul kokku	36	20	40	42	N/A	50

MKMi turismifookused 2023+

- + Turismi pikk vaade -> läbi digi-, rohe- ja innovatsioonipöörde
- + Tööjõu oskuste väljakutse -> „Turismisektori tööjõu ja oskuste vajaduste uuring ning poliitikasoovitused“ tulemid MKMi ja HTMi tööplaanidesse
- + Turismi ettevõtluskeskkond arvestab uute ärimudelitega ning on kriisist tulenevalt kohandatud
 - Lühiajalise rendi algatuse Vabariigi Valitsuse seisukohad I kv 2023
 - Pakettreisidirektiivi muudatuse läbirääkimised ELi tasandil III-IV kv 2023
- + On olemas ajakohased statistilised andmed
 - Rahandusministeeriumi ja Statistikaametiga koostöö turismi satelliitkonto ja muu statistika osas, aruannete automatiseerimine
 - Turismisektori osakaalu ja olulisuse tähtsustamine Eesti majanduses ja selle visualiseerimine erinevatele sihtgruppidele kasutamiseks, sh MKM koduleheküljel turismipoliitika teavitamine
- + 2014-2020 struktuurivahendite perioodi lõpetamine ja 2021-2027 struktuurivahendite perioodi avamise ettevalmistused

2022 mõõdikutesse panustajad

+ Uuenduslike turismitoodete ja sihtkohaarendus

- REACT tootearenduse ja kestlike digilahenduste toetused
- Sihtkohtade koostöömudeli käivitamine – 6 DMOd 2022 lõpuks ja 1 lisandub 2023
- Toidu-, kultuur- ja loodusturismi tegevuskavad valmis IV kv
- Roheinvesteeringud ja sihtkohtade roheareng keskkonnamõju vähendamiseks (Green Key ja Green Destination) (Eesti sihtkohad; majutusasutused ja toitlustuskohad)

+ Nõudluse taastamine muutunud maailmas

- Michelin Eestis alates 2022 kevad
- eriprojektid – Teflon Brothers Soomes ja Duyos Hispaanias
- EASi esindusteenus 12-1 turul
- 72 pressireisi, 202 külalist ja 1434 meediakajastust
- Lõpptarbijkampaaniad lähiturgudel: Soomes, Rootsis, Lätis, Leedus, Poolas

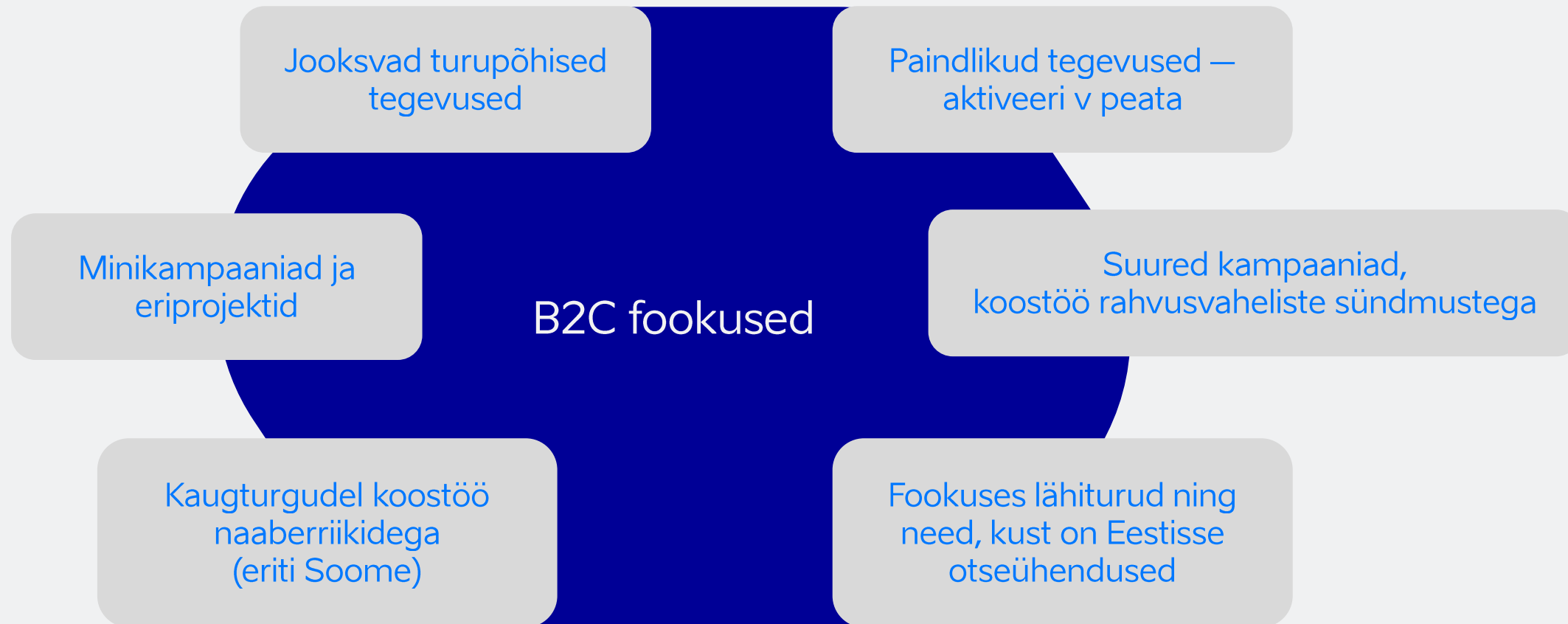
+ Ühenduste tagamine

- Turundustegevused 8 rahvusvahelise transpordiettevõttega, mille kaasmõjul on Eesti saanud juurde 5 uut otselendu ning hoidnud või kasvatanud lennu- ja liinisagedusi 13 rahvusvahelisel suunal
- 50 otselendu Tallinna Lennart Meri lennujaamast

Praegu toimumas

- + Täna (30.11) spaakampaania viimane päev Lätis, Leedus, Rootsis ja Norras
- + 21.11 alustasime Soome ja Rootsi toidukampaaniaga – keskendume Michelinis ja White Guide restoranidele.
- + Turgudeülene jõulukampaania Soome, Läti, Saksamaa, UK
- + Siseturul Kingi aega praegu, 2023 küsimärgi all, analüüsimisega, kas tehakse piisavalt oste selle keskkonna kaudu
- + Käimas äriturismi IBTM ning kontaktüritused USAs ja Norras reisikorraldajatele

Turismiturundus 2023

Turismiturundus 2023

Äriturism 2023

Tegevused

Arendustegevused
MICE sektori ettevõtete
kvaliteedi tõstmiseks

Koostöövõrgustiku
laiendamine

Välisurundus
(koostöös EKBga): messid
ja töötoad

Sihtrühmad

Ürituste korraldajad

Distantstöötajad
ELi piires

Diginomaadid
kolmandatest riikidest

E-residendid Eesti kui
turismimaa saadikutena

Toetused

Rahvusvaheliste
konverentside toetus
**NB! Alates 2023
vooruline!**

Rahvusvaheliste kultuuri-
ja spordisündmuste toetus

UUS! 2022 turule toodud
suurkontsertide
sihtfinantseerimine

Sihtkohad

2021

Andmehalduse
finantseerimine

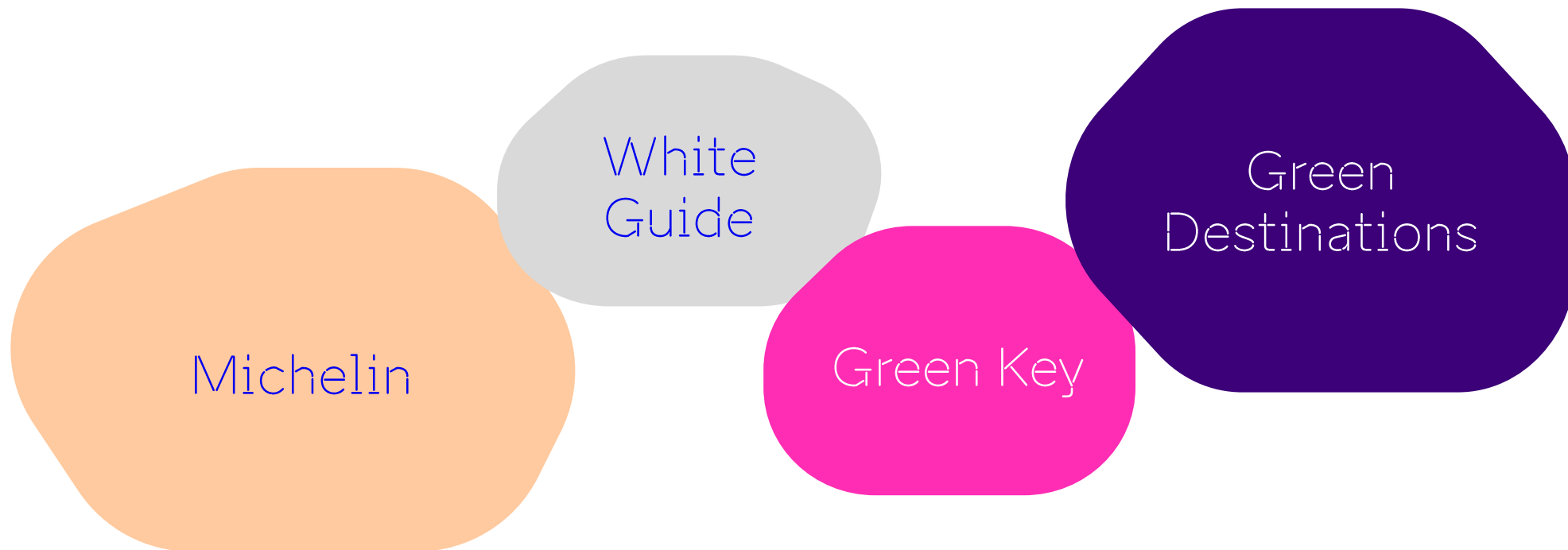
2022

Kuus regionaalset
koostööprojekti

Kuni 2026

40 sihtkohta arendava
organisatsiooni asemele
7 tugevat!

Toetatavad kvaliteedimärgised

Turismiuuringud 2023

- + Väliskülastajate piiriuuring
- + Elanikkonna uuringud esmatähtsatel sihtturgudel
- + Rohepöörde uuring: hetkeolukord ja investeeringuvajadused
- + Spordisündmuste külastajauuring
- + Kultuuriturismi mõju (koostööprojekt Horizon 2020 raames)
- + Osalus koostööprojektis Smart Tourism Destination – eesmärgiks digilahenduste kasutuselevõtt ja andmepõhised otsused

Rohepööre turismis

Rohepöörde uuringule
toetudes Eesti kestliku turismi
tervikprogramm

Rohementorlus, tulemusena
valmib ettevõtte rohepöörde
teekaart 3 a tegevuskavaga

Kestliku turismi
rahvusvaheline üritus
Eestisse toomine

Ettevõtete Green Key ja
sihtkohtade Green Destinations
programmide eestvedamine

Sihiks vähemalt 4. koht
Sustainable Travel Index 2024

Innovatsioon- ja digipööre turismis

Ärimudeli
mentorteenus

Tarkvara
liidestamistoetus

Turismiettevõtte
digimentorlus

Koolitused koostöös
IT-sektoriga

Teenusedisaini ja digitaliseerimise
meistriklass

2023 valmivad esimesed
toetatud digiprojektid

Kõik vastused turismiprofi veebist

The screenshot shows a web browser window with the URL puhkaeestis.ee/et/turismiprofessionaalile. The page header includes the logo "puhka eestis" and a navigation menu with the following items: "Turundus ja müük", "Tootearendus ja kvaliteet", "Koolitused, seminarid ja konverentsid", "Uuringud ja statistika", "Teenused ja toetused", and "Üldteemad ja kontaktid". There is also a search bar labeled "Otsi" and a "COVID-19 INFO" button. The main content area features a large background image of a person wearing a headset, likely a call center agent, in a studio setting. The text "Turismiprofessionaalile" is overlaid on the image. A small credit line at the bottom right reads "Allikas: Markus Muide".

Koostööformaadid ja infovahetus

- + Turisminõukoda
- + Turismiprofi uudiskiri
- + FB: Visit Estonia blogi
- + Igal sügisel üle-eestiline turismikonverents
- + Igal varakevadel Visit Estonia infopäev
- + Kliendihaldur Piret Koodi: vastab küsimustele, saadab infot liitudele regulaarselt

Aitäh!

TOMINGAS

